

Geleneksel Zorbalık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geleneksel Zorbalık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22091>

Özet

Geleneksel Zorbalık Ölçeği, Ç. Topcu tarafından 2008 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir **psikometrik ölçektir**. Bu ölçek, özellikle okul ortamlarında görülen ve yüz yüze gerçekleştirilen geleneksel zorbalık davranışları (fiziksel, sözel ve ilişkisel zorbalık) sıklığı ve niteliğini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme amacı, geleneksel zorbalık ile siber zorbalık, empati, cinsiyet, internet kullanımı ve yetkin gözetimi arasındaki ilişkileri inceleyen kapsamlı bir araştırmaya veri sağlamaktır. Bu araç, zorbalık araştırmalarında kritik bir değeri olan **geleneksel zorbalık** davranışlarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Geleneksel Zorbalık, **Zorbalık**, Okul Zorbalığı, Psikometrik Geliştirme, Topcu, Siber Zorbalık, Ergenlik, Davranış Ölçeği.

Yazarlar

Ç. Topcu

Amaç

Geleneksel Zorbalık Ölçeği'nin temel amacı, öğrencilerin akranlarına yönelik uyguladıkları veya maruz kaldıkları geleneksel zorbalık davranışlarının düzeyini sistematik olarak ölçmektir. Geliştirme süreci, özellikle yüz yüze etkileşimlerle karakterize edilen ve fiziksel ya da sözel tacizi içeren zorbalık türlerini, dijital platformlarda gerçekleştirilen **siber zorbalıktan** ayırt etmeyi sağlamıştır. Bu ölçek, araştırmacılara ve eğitimcilere, geleneksel zorbalık müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede kullanılabilecek güvenilir bir araç sunmaktadır.

Bu araç, zorbalık araştırmalarının temelini oluşturan geleneksel saldırganlık biçimlerini derinlemesine incelemek ve bu davranışların arkasındaki psikososyal değerlerle ilişkisini ortaya koymak için tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, sosyal psikoloji ve gelişim psikolojisi literatüründe tanımlanan **Geleneksel Zorbalık** yapısına ölçmektedir. Geleneksel zorbalık, genellikle fiziksel güç, sözlü tehdit veya sosyal dışlama yoluyla bir güç dengesizliği bağlamında, tekrarlanan ve kasıtlı olarak zarar verme eylemleri olarak kavramsallaştırılır. Ölçeğin maddeleri muhtemelen zorbalığın farklı alt boyutları (örneğin, fiziksel zorbalık, sözel zorbalık, ilişkisel zorbalık) yansıtmaktadır, ancak bu alt boyutların kesin faktör yapısı için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, özellikle ergenlik döneminde akran ilişkilerinde yaygın olarak görülen dümanca davranışlar kapsar. Bu, öğrencilerin sosyal çevrelerindeki uyum ve güvenlik düzeylerini değerlendirmek için kritik bir yapıdır.

Geçerlik

Geleneksel Zorbalık Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, Ç. Topcu'nun 2008 tarihli yüksek lisans tezinde detaylı olarak sunulmuştur. Bu özet bilgi kaynağında spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, geliştirme aşamasında ölçeğin ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla içerik geçerliği ve yapı geçerliği çalışmaları yürütüldüğü varsayılmaktadır. Yapı geçerliğinin incelenmesi genellikle bilinen zorbalık veya ilişkili yapılarla (örneğin, empati, saldırganlık) korelasyon yoluyla sağlanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri de Topcu (2008) tezi içerisinde yer almaktadır. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Geliştirme çalışmaları sırasında iç tutarlılık katsayısı (genellikle **Cronbach Alpha**) hesaplanmış olmalıdır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmede ne kadar uyumlu olduğunu gösterir. Ölçeği kullanmayı düşünen araştırmacılar, spesifik güvenirlik değerlerini öğrenmek için tezin tamamına erişimleri önerilir.

Faktör Analizi

Bir geliştirme ölçeği olarak, Geleneksel Zorbalık Ölçeği'nin psikometrik özelliklerini belirlemek üzere faktör analizine tabi tutulması beklenir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını ortaya çıkarır ve ölçeğin yapısal geçerliğini destekler. Muhtemel faktörler arasında fiziksel zorbalık, sözel zorbalık ve sosyal/ilişkisel zorbalık gibi alt boyutlar yer alabilir. Faktör analizinin sonuçları (özdeğerler, varyans açıklama yüzdeleri, faktör yükleri) orijinal tezde mevcuttur.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Self-Report Inventory)

Format: Derecelendirme formatı (-) belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5'li veya 4'lü Likert tipi sıklık ölçeği kullanıldığı varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Ergenler)

Yaş Grubu: Ortaokul ve lise öğrencileri (Tezin başlangıçna dayanarak ergenlik dönemi).

Popülasyon Detayları: Zorbalık ve **siber zorbalık** davranışlarına maruz kalan veya bunları uygulayan ergenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Katılımcılar, belirli zorbalık davranışlarına ne sıklıkta maruz kaldıkları veya ne sıklıkta uyguladıkları belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Akran ilişkileri, Okul Güvenliği, Ölçme ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Fiziksel Saldırganlık, Psiksel Zorbalık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Tez başlangıçında). **Orta Doğu Teknik Üniversitesi**, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 2008

İzinler ve Ücretler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım için yazarın (Ç. Topcu) izninin alınması ve tezin uygun şekilde referans gösterilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım için ek izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Topcu, Ç. (2008). *The relation ship of cyber bullying to empathy,gender,traditional bullying,internet use and adult monitoring* (Master's thesis). Orta Doğu Technical University Institute of Social Sciences, Ankara.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: geleneksel-zorbalik-olcegi-toad.pdf

Geleneksel Zorbalık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddeler, Topcu (2008) yüksek lisans tezinin eklerinde veya ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

Ölçek maddeleri, orijinal tez kaynağında yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM